

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله علیها) شهر هیدج

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

بررسی حقوق و تکالیف مؤثر در حفظ کرامت زن در سبک زندگی اسلامی

استاد راهنما:

سرکار خانم لیلا بیگوردی

پژوهشگر:

پریسا صالحی

بهار 1395

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه‌ی خاوران

مدرسه علمیه‌ی الزهرا (سلام الله علیها) شهر هیدج

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

بررسی حقوق و تکالیف مؤثر در حفظ کرامت زن در سبک زندگی اسلامی

استاد راهنما:

سرکار خانم لیلا بیگوردی

پژوهشگر:

پریسا صالحی

بهار 1395

تحمیدیه

حمد و سپاس یگانه معبود آفرینش را که به وسعت واژه‌ی «یا حنان و یا منان» بر این حقیر در

تقصیر منت نهاد به حکم رحمانیتش، مسیر طاعتش را سرلوحه‌ی زندگانی‌ام قرار دهم.

آن بی‌همتای عزیز را شاکرم که به حول و قوه‌ی لایتناهی‌اش امان ایمانم داد و به کرامتش، بر

من انعام عبودیت بخشید.

هر قدم را که ضلالت پیمود، چراغ توبه‌ای بر من منور نمود و هر چشمی و زبانی که از این

کالبد خاکی، خطا رفت، فرصت استغفار...

حمدگویان بر کرانه‌ی بی‌کران مهرش، قلم بینش در دست، اندیشه‌ام را در ورای اندیشه‌ها نقش

می‌کشم، باشد که تحریر این لوح، بر سطر سطر واژه‌های تحمید، جرعه نوش معرفت الهی گردد.

پس، توفیقم ده ای ربّ جلیل...!

تقدیمیه

تقدیم به:

تجسم تام زیبایی، نور دیدگان رسول، فاطمه‌ی زهرا (علیهاسلام) که به نور وجودش، مقام زن را عزت بخشید و به برکت کرامتش مقام زنانی چون مریم و آسیه (علیهماالسلام) را بر جریده‌ی لوح کلام وحی ثبت نمود.

تقدیم به:

موعود خوبان، یوسف زهرا، نور عالم تاب آفرینش، حضرت صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه - الشریف) و رهبر عزیزمان حضرت آیت الله خامنه‌ای که در عصر غیبت و تنگ‌دلی، ما را به انتظاری سبز فرا می‌خواند.

و تقدیم به :

گل زیبای باغ زندگی‌مان؛ فاطیما

زنی نتواند به ادامه زندگی زناشویی پردازد، اسلام با راهکار حق طلاق‌های اختصاصی زنان، حافظ ارجمندی زن گشته است.

سبک زندگی اسلامی، حافظ کرامت زن در جامعه نیز هست و به همین منظور، برای زن دستور حجاب را صادر می‌کند، اما برای مصون ماندن تمام جامعه از گزندهای جنسیتی، همگان را ملزم به رعایت عفاف نموده تا بواسطه این دستورات مانع از پستونشینی زنان شود و سلامت جامعه را رقم بزند. گاهی نیز محدودیت‌هایی را برای زنان عنوان می‌کند که بنابر مصالح شریعت همین محدودیت‌ها، مصون ماندن زن از آسیب‌ها را تضمین می‌کند. دین اسلام مشارکت سازنده زنان در تمام ابعاد سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را در کنار اعلام استقلال زنان، امری در اوج اهمیت عنوان می‌کند که در این زمینه، زن در جایگاهی بس مهم قرار دارد؛ به گونه‌ای که اگر می‌خواهد حضور سالم در جامعه را تجربه کند با رعایت شاخص‌های مشارکت‌های مطلوب می‌تواند در جامعه نیز، موفق باشد. قابل ذکر است که همه‌ی این راه‌کارها نیز، متوجه شخص زنان نیست؛ گاهی متوجه والدین و مردان و گاهی متوجه همه‌ی افراد جامعه است. و در نهایت هم همه‌ی افراد جامعه باید بکوشند که بوسیله‌ی عزت‌بخشی به زنان، خانواده و جامعه‌ای سالم را داشته باشیم.

گفتنی است که بیانات مبصرانه و مدبرانه‌ی مقام معظم رهبری در تمامی مباحث مذکور نیز، نشان از اهمیت داشتن این موضوع برای ایشان دارد که این پژوهش از این نعمت بزرگ برای پاسخ‌گویی به سؤال مطرح شده نیز بهره گرفته است.

بنابراین اسلام در تمام شئون الهی خود، حافظ عزت و کرامت زن است و همواره عنایت خود را جهت کمال زن و استکمال بشریت توسط تکامل زن به وی ابراز داشته است.

از این روی به نظر می‌رسد که راهکارهای حفظ عزت و کرامت زنان نیاز به تحلیل و بررسی و تحقق عملی دارد. ولی این راهکارها با موانعی چون؛ نفوذ آراء غرب در میان زنان و نسل جوان، تفکرات و باورهای غلط راجع به زنان در خانواده و جامعه، دور شدن از تربیت اسلامی و برخی قوانین و... روبروست و از همین جهت هم نیاز به کار و پژوهش بیش‌تر دارد. در این راستا برای کارهای پژوهشی آتی که می‌توانند موجب تحقق عملی سؤال مقام معظم رهبری (دامت برکاته) در خانواده‌ها و جامعه باشند؛ بررسی موانع تحقق کرامت زن در خانواده و جامعه به‌عنوان موضوع پیشنهاد می‌گردد.

فهرست منابع

قرآن کریم

نهج البلاغه

منابع فارسی

1. آذرنوش، آذرتاش، فرهنگ معاصر عربی - فارسی بر اساس فرهنگ عربی- انگلیسی هانسور، چاپ یازدهم، تهران، نشر نی، 1371

2. اصفهانی، راغب، مفردات الفاظ قرآن کریم، چاپ چهارم، انتشارات نوید اسلام، 1390.

3. اسلامی، نعیمه و دیگران، حریم ریحانه، چاپ سیزدهم، تهران، نشر نگار نور، 1389.

4. بندرریگی، محمد، فرهنگ المنجد عربی- فارسی، چاپ اول، تهران، نشر ایران، 1375.

5. بهرام‌پور، ابوالفضل، سوره‌ی نور شعاع غفت، چاپ اول، قم، انتشارات آوای قرآن، 1385.

6. جعفری سیریزی، عبدالوحد، فراسوی نقاب، چاپ اول، تهران، نشر شاکر، 1382.

7. جوادی‌آملی، عبدالله، زن در آینه جلال و جمال، چاپ نوزدهم، قم، نشر اسراء، 1388.

8. حریری، یوسف، فرهنگ اصطلاحات قرآنی، نشر هجرت، چاپ اول، قم، 1378.

9. حق شناس، سید جعفر، نظام اسلامی و مسئله حجاب، چاپ دوم، قم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، 1387.

10. حیدری‌نراقی، علی محمد، حق‌الناس، چاپ دوم، تهران، انتشارات مهدی نراقی، 1386.

11. خامنه‌ای، سیدعلی، قطره از دریا نشانی می دهد، چاپ دوم، تهران، انتشارات مسیا، 1391.

12.، خانواده به سبک ساخت یک جلسه مطول مطوی در محضر مقام معظم رهبری، چاپ اول، موسسه ایمان جهادی، تهران، 1392.

13. خمینی موسوی، روح‌الله، صحیفه‌ی نور، ج 6، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، 1361.

14. دشتی، محمد، نهج‌الحیاه، فرهنگ سخنان حضرت زهرا (علیها‌السلام)، تهران، موسسه تحقیقاتی امیرالمومنین، 1372.

15. رحیم‌پورازغدی، حسن، عفاف نماد هویت انسانی، تهران، نشر سنابل، 1390.

16. زیبایی‌نژاد، محمدرضا، محمدتقی سبجانی، درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، چاپ سیزدهم، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، 1390.

17. سالاری‌فر، محمدرضا، درآمدی بر نظام خانواده در اسلام، چاپ ششم، قم، نشر هاجر، 1389.

18. طاهری‌نیا، احمد، حضور زن در عرصه‌های اجتماعی-اقتصادی از نگاه آیات و روایات، چاپ اول، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی رحمه‌الله، 1389.

19. طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان، ج 2 و 4، چاپ دوم، بنیاد علمی فکری علامه طباطبایی، 1364
 20.، زن در قرآن، چاپ اول، قم، نشر هاجر، 1387.
 21. علاسوند، فریبا، زن در اسلام، جلد 1 و 2، چاپ اول، قم، نشر هاجر، 1390.
 22. فتاحی زاده، فتحیه، زن در تاریخ و اندیشه ی اسلامی، چاپ چهارم، بوستان کتاب، 1390.
 23. فلاح زاده، محمد حسین، درسنامه فقه، ج 2، چاپ دوم، قم، نشر دانش حوزه، 1388.
 24. کتاب مقدس تورات، سفر جامعه، چاپ جدید، بی جا، بی تا.
 25. کوثری، یداله، بهداشت روانی خانواده، چاپ اول، نشر زمزم، هدایت، 1390.
 26. مرتضوی، سید ضیاء، امام خمینی و الگوهای دین شناختی در مسائل زنان، چاپ اول، دفتر انتشارات مرکز تبلیغات اسلامی، 1378.
 27. مطهری، مرتضی، آزادی معنوی، چاپ چهل و نهم، قم، انتشارات صدرا، 1390.
 28.، مسئله حجاب، چاپ نود و هفتم، قم، انتشارات صدرا، 1391.
 29.، نظام حقوق زن در اسلام، چاپ پنجاه و سوم، قم، انتشارات صدرا، 1389
 30. محمدی ری شهری، محمد، تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث، ترجمه حمیدرضا شیخی، قم، انتشارات دارالحدیث، 1387.
 31. نظامی، علی، گلزار عفت، چاپ اول، تهران، نشر مهین نو، 1385.
 32. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج 2 و 3، چاپ چهل و دو، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، 1385.
- منابع عربی
33. ایروانی، باقر، دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، ج 2، قم، نشر هاجر، 1393.
 34. حرعاملی، محمد بن الحسن، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشیعه، ج 12، 14، 15، دار احیاء التراث العربی، 1391 ق.
 35. صدوق، محمد بن علی بن بابویه، الخصال، ج 2، نشر اسلامی، 1362.
 36. طبرسی، رضی الدین، مکارم الاخلاق، ج 1، چاپ دوم، تهران، نشر صبح پیروزی، 1390.
 37. قطب، سید، فی ظلال القرآن، ج 6، چاپ هفتم، دارالشرق، 1400 ق.
 38. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج 3، دارالکتب الاسلامیه، 1365.
 39. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج 81 و 100 و 103 و 104، دار احیاء التراث العربی، 1403 ق.
 40. نوری، محمد حسین، مستدرک الوسائل، ج 1، 3، 14 و 15، موسسه آل البيت، 1407 ق.
 41. یزدی، سید کاظم، العروه الوثقی، ج 2، موسسه دارالتقصیر، 1416 ق.
- منابع دیجیتالی
42. سایت حضرت آیت الله خامنه ای، www.khmenei.ir، 1394/4/12.

43. سایت موسسه تحقیقاتی اهل البیت (علیه السلام) پرتال جامع مقالات پژوهش اسلامی 1395/1/30.

44. نرم افزار دانشنامه قرآن کریم مشکات، نگارش دوم، موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان

45. دانشنامه آزاد ویکی پدیا، 1395/2/15 www.wikipedia.ir.